

УДК 65.011:330.341:004.738

Лазнева І.О.¹, Таратута А.В.²

¹ канд. іст. наук, доц. НУ «Запорізька політехніка»

² студ. гр. БТЕЗ-1615м НУ «Запорізька політехніка»

ТРАНСФОРМАЦІЯ МІЖНАРОДНОГО БІЗНЕСУ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНОЇ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ЕКОНОМІЧНИХ ПРОЦЕСІВ

Сучасний етап розвитку світової економіки характеризується поглибленням глобалізаційних процесів, прискореною цифровізацією економічної діяльності та посиленням міждержавної інтеграції, що формує нові умови функціонування міжнародного бізнесу. У цих обставинах відбувається трансформація традиційних підходів до здійснення зовнішньоекономічної діяльності, управління транснаціональними структурами та організації глобальних ланцюгів створення вартості.

Міжнародний бізнес постає як складна багаторівнева система, що охоплює підприємницькі структури, інфраструктурні елементи та інституційні механізми регулювання. Його розвиток визначається сукупністю економічних, технологічних, політичних і соціокультурних чинників, які

формують параметри міжнародних потоків капіталу, товарів, послуг і знань. У цифровому середовищі міжнародна діяльність набуває нових форм, зокрема через розвиток електронної комерції, цифрових платформ і віртуальних ринків, що розширює географію присутності компаній та знижує транзакційні витрати. Водночас міжнародний бізнес виступає не лише джерелом прибутку, а й інструментом глобальної інтеграції, інноваційного розвитку та структурної модернізації економік [1].

Ключовим чинником трансформації міжнародного бізнесу є впровадження цифрових технологій, зокрема хмарних сервісів, аналітики великих даних, штучного інтелекту, автоматизації та Інтернету речей. Їх використання забезпечує оптимізацію виробничих і логістичних процесів, підвищення прозорості операцій та удосконалення управлінських рішень. Цифрова інтеграція глобальних ланцюгів створення вартості сприяє скороченню часових витрат, покращенню координації між партнерами та підвищенню адаптивності компаній до змін ринкового середовища. У результаті формуються нові бізнес-моделі, орієнтовані на гнучкість, інноваційність і клієнтоцентричність.

Важливу роль у процесах трансформації відіграє інституційне середовище, яке включає державну політику цифрового розвитку, міжнародні стандарти, регуляторні механізми та інструменти підтримки інновацій. Держави активізують впровадження програм цифрової модернізації, стимулювання експорту високотехнологічної продукції та розвитку інноваційних кластерів. Міжнародні організації сприяють гармонізації стандартів електронної торгівлі, захисту даних і кібербезпеки, що забезпечує стабільність та передбачуваність функціонування глобального бізнес-середовища [2].

Разом із тим трансформація міжнародного бізнесу відбувається під впливом глобальних викликів, серед яких економічна нестабільність, геополітичні ризики, цифрові загрози та зростання конкуренції. Нерівномірність доступу до цифрової інфраструктури, різниця у рівнях технологічного розвитку країн і посилення регуляторних вимог створюють додаткові бар'єри для компаній. Водночас цифровізація відкриває можливості для диверсифікації ринків, персоналізації продуктів і послуг та формування партнерських екосистем, що об'єднують бізнес, науку й інвесторів.

Трансформація міжнародного бізнесу в умовах глобальної цифровізації економічних процесів є комплексним і багатовимірним явищем, що охоплює технологічні, економічні, організаційні та інституційні аспекти діяльності компаній. Цифрові технології суттєво змінюють структуру міжнародної економічної взаємодії, формують нові механізми створення вартості та сприяють появі інноваційних бізнес-моделей, орієнтованих на гнучкість,

швидкість реагування на ринкові зміни та ефективне використання інформаційних ресурсів. У процесі цифрової трансформації міжнародний бізнес дедалі більше інтегрується у глобальні мережі обміну знаннями, технологіями та інноваціями. Це створює передумови для формування нових центрів економічного розвитку, підвищення ефективності виробництва та оптимізації міжнародних ланцюгів поставок. Водночас цифровізація сприяє зниженню транзакційних витрат, розширенню доступу до світових ринків та підвищенню рівня конкурентоспроможності підприємств.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Кайда І. Цифрова трансформація як ключовий фактор підвищення конкурентоспроможності українського бізнесу. *Економіка та суспільство*. 2025. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/5761> (дата звернення: 31.03.2026).

2. Газуда М., Машика В., Губський О. Цифрова трансформація як інструмент підвищення стійкості бізнес-моделі підприємства до економічних ризиків. *Геополітика України: історія і сучасність*. 2025. URL: <https://geopolitics-of-ukraine.uzhnu.edu.ua/article/view/346558> (дата звернення: 31.03.2026).